

УДК 371.315.6

МЕКТЕПТЕГИ ТАРБИЯЛЫК ИШТЕРДЕ СОЦИАЛДЫК МЕДИАНЫН РОЛУ

Мадалиева Санталат Ахуновна - ОшМПУ, улук окутуучу

e-mail: smadalieva1@gmail.com

ORCID: 0009-0008-8017-0566

Ураимова Динара - Магистрант, ОшМПУ

ORCID: 0009-0004-0059-4758

e-mail: dinarauraimova45@gmail.com

Аннотация: Бул макала социалдык медианын мектептеги тарбиялык иштерге тийгизген он жана терс таасирлерин талкуулайт. Мазмунунда окуучулардын маалыматтык коопсуздук жана медиа сабаттуулугун өнүктүрүү зарылдыгы баса белгиленет. Мектеп, мугалимдер жана ата-энелердин ролу социалдык медианы туура жана жоопкерчиликтүү пайдалануу аркылуу окуучулардын жарандык активдүүлүгүн, чыгармачылыгын жана позитивдүү адаттарын өнүктүрүүдө маанилүү болуп саналат. Макала кибербуллингдин алдын алуу, окуучулардын эмоционалдык абалын көзөмөлдөө жана санариптик мейкиндиктеги этикалык нормаларды сактоо маселелерин талкуулайт. Мектептин расмий баракчалары аркылуу маанилүү маалыматты жеткирүү, окуучуларга мотивация берүү жана коомдук иш-чаралар тууралуу маалымат алмашуу мисалдар келтирилген. Мазмун социалдык медианын окутуу процессинде эффективдүү курал катары колдонулушун, окуучуларды заманбап технологияларды пайдаланууга даярдоо жана коомдук пикирди жогорулатуу максатында сунуштарды камтыйт. Ата-энелер менен мектеп жетекчилигинин биргелешкен аракеттери окуучулардын билим алуу процесси менен тарбиялык иштерге болгон мамилесин жакшыртууга өбөлгө түзөт. Бул сунуштар окуучулардын келечектеги универсалдык өнүгүүсүнө жана коомдо жоопкерчиликтүү жаран болууга өбөлгө түзүүдө маанилүү ролду ойнойт.

Ачкыч сөздөр: социалдык медиа, сынчыл ой жүгүртүү, санариптик маданият, кибербуллинг, жарандык активдүүлүк, коомдук долбоорлор, медиа сабаттуулук, онлайн байланыш, социалдык тармактар

РОЛЬ СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЕЙ В ШКОЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ РАБОТЕ

Мадалиева Санталат Ахуновна - ОшГПУ, старший преподаватель

ORCID: 0009-0008-8017-0566

e-mail: smadalieva1@gmail.com

Ураимова Динара - Магистрант, ОшМПУ

ORCID: 0009-0004-0059-4758

e-mail: dinarauraimova45@gmail.com

Аннотация: В этой статье обсуждается как положительное, так и отрицательное влияние социальных сетей на учебную работу в школе. Содержание подчеркивает необходимость развития информационной безопасности и медиаграмотности учащихся. Роль школы, учителей и родителей имеет решающее значение для развития гражданской активности, творческих способностей и позитивных привычек учащихся за счет правильного и ответственного использования социальных сетей. В статье обсуждаются вопросы предотвращения киберзапугивания, контроля эмоционального состояния учащихся и соблюдения этических норм в цифровом пространстве. Примеры включают передачу важной информации через официальные страницы школы, мотивацию учащихся и обмен информацией о социальных мероприятиях. Контент включает в себя использование социальных сетей в качестве эффективного инструмента в процессе обучения, предложения по подготовке учащихся к использованию современных технологий и повышению общественного мнения. Совместные усилия родителей и руководства школы способствуют улучшению отношения учащихся к учебному процессу и воспитательной работе. Эти

предложения играют важную роль в содействии будущему универсальному развитию учащихся и становлению ответственными гражданами в обществе.

Ключевые слова: социальные сети, критическое мышление, цифровая культура, киберзапугивание, гражданская активность, Социальные проекты, медиаграмотность, онлайн-коммуникации, социальные сети

THE ROLE OF SOCIAL MEDIA IN SCHOOL EDUCATIONAL WORK

Madalievna Santalat Akhunovna - OshSPU, Senior lecturer

ORCID:0009-0008-8017-0566

e-mail:smadalievna1@gmail.com

Uraimova Dinar Master's student, OshSPU

ORCID: 0009-0004-0059-4758

e-mail: dinarauraimova45@gmail.com

Annotation: This article discusses both the positive and negative effects of social media on academic performance at school. The content highlights the need to develop information security and media literacy among students. The role of schools, teachers, and parents is crucial for developing students' civic engagement, creativity, and positive habits through the proper and responsible use of social media. The article discusses the issues of preventing cyberbullying, controlling the emotional state of students and observing ethical standards in the digital space. Examples include transmitting important information through the school's official pages, motivating students, and sharing information about social events. The content includes the use of social media as an effective tool in the learning process, suggestions for preparing students to use modern technologies and raising public opinion. The joint efforts of parents and school management contribute to improving students' attitudes towards the educational process and educational work. These proposals play an important role in promoting the future universal development of students and becoming responsible citizens in society.

Keywords: social networks, critical thinking, digital culture, cyber bullying, civic engagement, Social projects, media literacy, online communications, social networks The role of social media in school educational work

Социалдык медиа бүгүнкү күндө жаштардын жашоосунда чоң орунду ээлеп, мектептеги тарбиялык иштердин да маанилүү бөлүгүнө айланып баратат. Окуучулар маалыматты негизинен социалдык тармактардан алып, баарлашууну, ой бөлүшүүнү, өзүн көрсөтүүнү жана дүйнө менен байланыш түзүүнү дал ушул аянтчалар аркылуу жүргүзүшөт. Ошондуктан, мектеп тарбия иштеринде социалдык медианы туура жана пайдалуу пайдалануу абдан маанилүү.

Биринчиден, социалдык тармактар мектеп менен окуучулар, мугалимдер жана ата-энелер ортосундагы байланыштын жаңы ыкмаларын сунуштайт. Мугалимдер окуучуларга тарбиялык мааниси бар маалыматтарды жеткиликтүү кылып, аларды кызыктуу формада сунуштай алышат. Мисалы, мектептин расмий баракчасы аркылуу маанилүү кулактандырууларды берип, окуучуларга мотивациялык билдирүүлөрдү таратуу мүмкүн. Ошондой эле, социалдык медиа тарбиялык долбоорлорду жана маданий иш-чараларды жарнамалоого да жардам берет.

Экинчиден, социалдык медиа тарбиялык иштердин мазмунун байытуунун жана аны заманбап кылуунун мүмкүнчүлүгүн берет. Мисалы, кыска видеолор, инфографикалар, мотивациялык билдирүүлөр жана тарбиялык маңыздагы окуялар окуучулар үчүн кызыктуу болуп, алардын көңүлүн бурат. Бүгүнкү күндө балдар текстке караганда сүрөт, видео же анимация түрүндөгү маалыматтарды тез кабыл алышат. Бул мугалимдерге тарбиялык темаларды жаңыча форматта жеткирүүгө шарт түзөт.

Үчүнчүдөн, социалдык медиа окуучуларга позитивдүү адаттарды калыптандырууда колдонулушу мүмкүн. Мисалы, адеп-ахлактык баалуулуктар, экологияны коргоо, китеп окууга кызыктыруу сыяктуу темалар боюнча атайын чакырыктар уюштурулса, окуучулар муну тренд катары кабыл алып, активдүү катышышы мүмкүн. Ошондой эле, мектеп

коомчулугу социалдык тармактарда онлайн-дискуссияларды уюштуруп, окуучулардын пикирлерин угууга жана аларды ар тараптуу өнүктүрүүгө шарт түзө алат. [1]

Бирок социалдык медианын терс таасирин да эске алуу керек. Туура колдонулбаса, ал окуучулардын алаксышын күчөтүп, социалдык көз карандылыкты пайда кылышы мүмкүн. Ошондуктан, мектеп тарбия иштеринде социалдык медианын колдонулушу белгилүү бир ченемдер менен жүргүзүлүшү керек. Мугалимдер жана ата-энелер окуучуларга санариптик коопсуздук, жалган маалыматтарды ажыратуу жана этикалык онлайн жүрүм-турум боюнча тарбия берип туруусу зарыл.

Социалдык медиа мектептеги тарбиялык иштердин маанилүү бөлүгү болуп, туура колдонулса, ал окуучулардын аң-сезимин калыптандырууда, тарбиялоодо жана билим алууга шыктандырууда күчтүү курал боло алат. Мугалимдер менен ата-энелер бул мүмкүнчүлүктү туура пайдаланып, окуучуларга позитивдүү контент сунуштоого умтулушу керек.

Социалдык медиа бүгүнкү күндө жаштардын негизги маалымат булагына айланып, мектептеги тарбия иштеринде да маанилүү курал катары колдонулууда. Бирок, анын пайдалуу жактары менен катар коркунучтуу аспектиери да бар. Айрыкча, окуучулардын медиа сабаттуулугун өнүктүрүү бүгүнкү күндө өтө зарыл. Көпчүлүк жаштар интернеттеги маалыматтын чын-төгүнүн ажыратууда кыйынчылыкка дуушар болушат. Жасалма жаңылыктар, манипуляцияланган маалыматтар, жалган пропагандалар жана терс контент окуучулардын дүйнө таанымына терс таасир этип, туура эмес чечимдерди кабыл алуусуна алып келиши мүмкүн. Мектеп тарбия иштеринде бул маселеге олуттуу көңүл буруп, окуучуларды маалыматтык коопсуздук эрежелерине, сынчыл ой жүгүртүүгө жана санариптик маданиятты калыптандырууга үйрөтүү – мугалимдердин жана ата-энелердин башкы милдеттеринин бири.

Маалыматтын чын-төгүнүн аныктоо жөндөмү – ХХI кылымда билимдүү инсан болуунун негизги көрсөткүчтөрүнүн бири. Окуучуларды бул жаатта тарбиялоо үчүн аларга ишенимдүү булактарды тандап үйрөтүү, жалган маалыматтарды аныктоо жолдорун түшүндүрүү жана медиа материалдарды сын көз караш менен талдоо көндүмдөрүн калыптандыруу керек. Интернет мейкиндигинде фейк жаңылыктарды таратуу ыкмалары улам өнүгүп, коомдук пикирди манипуляциялоо күчөп жаткан шартта, мектеп окуучулары бул сыяктуу көрүнүштөргө даяр болушу шарт. Социалдык медиада көбүнчө эмоцияга жетеленген, такталбаган маалыматтар кеңири тарагандыктан, окуучулар кайсы гана маалымат болбосун терең анализдеп, ар тараптуу карап чыгууну үйрөнүшү керек. [2]

Мындан тышкары, санариптик маданиятты өнүктүрүү дагы маанилүү. Окуучулар социалдык медиада өздөрүнүн жана башкалардын укуктарын урматтап, жоопкерчиликтүү колдонуучу болууга багытталуусу шарт. Интернетке жүктөлгөн ар бир маалымат, комментарий же сүрөт көп жылдар бою сакталат жана адамдын келечегине таасир этиши мүмкүн экенин окуучулар аңдап билиши зарыл. Андыктан, аларды социалдык медиада этикалык нормаларды сактоого, башкалардын жеке жашоосуна кийлигишпөөгө, жек көрүндү жана терс мүнөздөгү билдирүүлөрдү жайылтпоого тарбиялоо керек. Бул багытта мектеп ичинде атайын сабактар, тренингдер жана иш-чаралар уюштурулса, окуучулар интернет мейкиндигин жоопкерчиликтүү пайдаланууну өздөштүрө алышат.

Окуучуларга медиа сабаттуулук боюнча билим берүү алардын тарбиясына гана эмес, жалпы коомдун маалыматтык коопсуздугуна да оң таасирин тийгизет. Санариптик доордо өсүп келе жаткан муун туура маалыматты ылгап, сынчыл ой жүгүртө билсе, алар жашоодо да, кесиптик чөйрөдө да чоң ийгиликтерге жетише алышат. Бул жараян мектеп менен гана чектелбестен, ата-энелер да өз балдарынын социалдык медиадагы активдүүлүгүнө көңүл буруп, аларга туура багыт берүүдө чоң рол ойнойт. Ошондуктан, мектеп менен үй-бүлөнүн биргелешкен аракеттери аркылуу гана окуучуларды медиа сабаттуу, жоопкерчиликтүү жана аң-сезимдүү жаран катары тарбиялоо мүмкүн. [3]

Бүгүнкү күндө социалдык медиа жаштардын үнүн угузуунун жана жарандык активдүүлүктү арттыруунун натыйжалуу куралына айланды. Окуучулар өз ойлорун ачык билдирип, коомдогу көйгөйлөрдү көтөрүп, өзгөрүүлөрдү жаратууга салым кошо алышат. Бул

аянтчалар жаштарга социалдык жоопкерчиликти сезүүгө, кайрымдуулук иш-чараларына катышууга жана пайдалуу демилгелерди баштоого мүмкүнчүлүк түзөт. Мектеп тарбия иштеринде бул ресурстарды туура пайдалануу аркылуу окуучуларды коомдук ишмердүүлүккө тартып, аларды активдүү жана жоопкерчиликтүү жаран катары калыптандыруу маанилүү.

Социалдык медианын жардамы менен окуучулар экологиялык акцияларды уюштуруп, муктаждарга жардам берүү демилгелерин көтөрүп, билим берүү жаатында пайдалуу контент түзө алышат. Бул сыяктуу иштер жаштарды жеке кызыкчылыктан сырткары коомдук жыргалчылыкты ойлонууга үйрөтүп, алардын социалдык аң-сезимин өстүрөт. Мисалы, онлайн флешмобдор, кайрымдуулук марафондору, китеп белек кылуу сыяктуу долбоорлор окуучуларды пайдалуу иштерге тартууда чоң роль ойнойт. Ошондой эле, жаштар ар кандай социалдык көйгөйлөргө көңүл буруп, өз идеяларын сунуштап, аларды ишке ашырууга коомчулукту үндөй алышат.

Мектеп жетекчилиги жана мугалимдер окуучулардын мындай ишмердүүлүгүнө көмөктөшүп, социалдык медианы тарбиялык иштерди колдоо үчүн стратегиялык түрдө пайдаланса, жарандык активдүүлүк мектеп чөйрөсүндө кенири жайылмак. Ал үчүн окуучуларга коомдук пайдалуу долбоорлорду пландаштыруу, аларды эффективдүү ишке ашыруу жана жыйынтыгын талдоо боюнча багыт берүү зарыл. Ошондой эле, социалдык медиа аркылуу ийгиликтүү демилгелерди жайылтуу, активдүү окуучуларды шыктандыруу жана аларды коомго пайдалуу үлгүлүү инсандар катары көрсөтүү окуучулардын шыктануусун дагы да арттырат. [4]

Социалдык жоопкерчиликтин калыптанышы окуучулардын келечектеги инсандык сапаттарына, кесиптик карьерасына жана жалпы коомго кошо турган салымына түздөн-түз таасир этет. Ошондуктан, мектеп жана үй-бүлө биргелешип, жаштарга социалдык медианы пайдалуу максаттарда колдонууга багыт бериши керек. Интернет мейкиндиги жөн гана көңүл ачуу аянтчасы эмес, өзгөрүүлөрдү жаратчу күчтүү курал экенин окуучуларга көрсөтүү аркылуу алардын аң-сезимдүү жана жоопкерчиликтүү жаран болуп өсүшүнө өбөлгө түзүүгө болот.

Социалдык медианын кеңири жайылышы менен бирге кибербуллинг, башкача айтканда, онлайн шылдыңдоо жана басынтуу маселеси да олуттуу көйгөйгө айланды. Бул көрүнүш окуучулардын психологиялык абалына терс таасирин тийгизип, алардын өзүнө болгон ишенимин төмөндөтүп, коомдон обочолонуусуна алып келиши мүмкүн. Айрыкча, жаш курагы сезимтал келген өспүрүмдөр үчүн мындай басым катуу стресс жаратып, окуу процессине, социалдык адаптациясына жана келечектеги мүнөзүнө да терс таасирин тийгизиши мүмкүн. Ошондуктан, мектеп тарбия иштеринде бул көйгөйдүн алдын алуу боюнча натыйжалуу чараларды ишке ашыруу өтө маанилүү.

Окуучулар кибербуллиндин кандай түрлөрү бар экенин, анын кесепеттери кандай болорун жана андай жагдайларда өзүн кандай алып жүрүү керектигин билиши шарт. Бул үчүн мектепте атайын лекциялар, тренингдер жана ачык талкууларды уюштуруу натыйжалуу болот. Окуучулар социалдык медиада ар кандай негативдүү билдирүүлөргө, шылдыңдоого же психологиялык кысымга туш болгондо, аны кантип туура чечүүгө боло турганын билүүсү маанилүү. Андан тышкары, мындай учурлар жөнүндө мектеп администрациясына, мугалимдерге же ата-энелерге кайрылуудан коркпошу керек. Коомдо "көпчүлүк көрүп турат" деген принцип менен жасалган онлайн шылдыңдоолордон улам жабыр тарткан балдар жардам сурагандан тартынган учурлар көп кездешет. Ошондуктан, мектеп жетекчилиги жана мугалимдер аларга колдоо көрсөтүүгө дайым даяр экенин көрсөтүшү керек.

Ошондой эле, окуучулардын эмоциялык абалын байкоо жана психологиялык жардам көрсөтүү үчүн социалдык медианы колдонууга болот. Кээ бир мектептер атайын анонимдүү кайрылууларды кабыл алган онлайн платформаларды ишке киргизип, окуучулар үчүн коопсуз байланыш мүмкүнчүлүгүн түзүүдө. Бул аркылуу окуучулар өз көйгөйлөрүн ачык айтуудан коркпой, адистердин жардамын ала алышат. Андан сырткары, мугалимдер жана ата-энелер окуучулардын интернеттеги активдүүлүгүн байкап, алар кандай контент менен

кызыгып жатканын, кандай комментарийлерге туш болуп жатканын көзөмөлдөп туруусу да маанилүү. [5]

Кибербуллингдин алдын алуу үчүн ата-энелер менен мугалимдер биргеликте иш алып баруусу зарыл. Балдардын интернетке көз карандылыгы күчөгөн шартта, аларга социалдык медианын жоопкерчиликти үйрөтүү болууну үйрөтүү керек. Ошондой эле, окуучуларга ар дайым эмоционалдык колдоо көрсөтүп, алар менен ишенимдүү мамиле түзүү – бул көйгөйдү алдын алуунун негизги факторлорунун бири. Эгерде бала өзүн коопсуз сезсе, кыйынчылыктарды эч коркпой айтып бере алса, анда кибербуллингдин терс кесепеттерин азайтуу мүмкүнчүлүгү бир топ жогорулайт. Демек, мектеп жана үй-бүлө балдардын интернет мейкиндигиндеги коопсуздугун камсыз кылууну биргелешип ишке ашырган учурда гана бул көйгөйдү чечүү мүмкүн.

Социалдык медиа бүгүнкү күндө жаш таланттарды таанытуунун эң натыйжалуу аянтчаларынын бири болуп калды. Окуучулар өздөрүнүн чыгармачылык жөндөмдөрүн өнүктүрүү үчүн ар кандай платформаларды пайдаланып, видеолорду жаратып, блогдорду жазып, сүрөт тартуу, ыр жазуу, ырдоо, бийлөө же илимий изилдөөлөрүн бөлүшүү мүмкүнчүлүгүнө ээ. Бул аларга жөн гана чыгармачылыгын көрсөтүү эмес, ошондой эле өздөрүнүн өнүгүүсүнө, сын пикирди кабыл алууга жана жаңы идеяларды жаратууга чоң түрткү берет.

Чыгармачылык – бул адамдын эркин ой жүгүртүү жөндөмүн өстүргөн эң күчтүү куралдардын бири. Окуучулар социалдык медианы туура колдонуу аркылуу өз ой-пикирин эркин билдирип, коомдук темалар боюнча да өз үнүн угузууга үйрөнүшөт. Мисалы, кээ бир жаш блогерлер билим берүү жаатында пайдалуу видеолорду тартып, китептер жөнүндө ой бөлүшүп, кызыктуу илимий эксперименттерди жүргүзүп, башкаларга да мотивация бере алышат. Бул өз кезегинде окуучуларды социалдык медианы жөн гана көңүл ачуу куралы катары эмес, билимди жайылтуучу жана жеке өнүгүүгө өбөлгө түзүүчү платформа катары пайдаланууга үйрөтөт.

Ошондой эле, чыгармачылыкка багытталган социалдык долбоорлорду уюштуруу, онлайн сынактарды өткөрүү, мыкты контент жаратуучу окуучуларды сыйлоо сыяктуу иш-чаралар аларды дагы да өнүгүүгө шыктандырат. Бул аркылуу окуучулар атаандаштык сезимин пайда кылып, өз эмгегине жоопкерчилик менен мамиле кылууга үйрөнүшөт. Эң негизгиси, чыгармачылык процессте окуучулар өздөрүн эркин сезип, жаңычыл идеяларды ишке ашырууга аракеттенишет. [6]

Мектеп жана мугалимдердин негизги ролу – окуучуларга социалдык медианы чыгармачылык өнүгүүнүн эффективдүү куралы катары колдонууга үйрөтүү. Эгерде аларга туура багыт берилип, колдоо көрсөтүлсө, анда жаш таланттардын өнүгүүсүнө жаңы мүмкүнчүлүктөр ачылып, келечекте алар өз жолун таап, ийгиликтүү инсан болуп калыптанат.

Мектептеги иш-чаралар, олимпиадалар, спорттук жана маданий жетишкендиктер тууралуу маалыматтарды социалдык медиада жайылтуу окуучулардын мотивациясын көтөрүүдө да маанилүү роль ойнойт. Окуучулар өз эмгегинин коомчулукка таанылып, бааланганын көргөндө, дагы да аракет кылууга шыктанышат. Ошондой эле, ата-энелер балдарынын ийгиликтерине күбө болуп, мектеп менен ишенимдүү өнөктөштүк мамиле түзүүгө мүмкүнчүлүк алышат. Бул байланыш билим берүү мекемелерине карата коомчулуктун ишенимин арттырып, ата-энелердин мектеп жашоосуна болгон кызыгуусун күчөтөт.

Социалдык медианын жардамы менен мектеп жетекчилиги коомчулук менен байланыш түзүп, билим берүү сапатын жакшыртуу боюнча сунуштарды угуп, ата-энелердин жана жергиликтүү жамааттын ой-пикирлерин эске алууга мүмкүнчүлүк алат. Бул өз кезегинде билим берүү процессин өнүктүрүү жана окуучуларга сапаттуу шарттарды түзүү боюнча биргелешкен аракеттерди күчөтүүгө өбөлгө болот. Ошондой эле, билим берүү мекемелери социалдык медиадагы ачык диалог аркылуу окуучулардын коопсуздугу, тарбиялык маселелер жана коомдук иш-чаралар тууралуу ата-энелерге жана жергиликтүү жамаатка ыкчам маалымат бере алышат.

Социалдык медианын мектеп турмушундагы ролу кеңейген сайын, аны жоопкерчиликтүү жана туура пайдалануу зарыл. Бул үчүн мектеп жетекчилиги атайын стратегия иштеп чыгып, окуучуларга, мугалимдерге жана ата-энелерге социалдык медианын мүмкүнчүлүктөрүн жана тобокелдиктерин түшүндүрүп, аны билим берүү жана тарбия иштеринде натыйжалуу колдонуу боюнча бирдиктүү мамиле түзүшү керек. Окуучулар социалдык медианы жөн гана байланыш же көңүл ачуу каражаты катары эмес, билимди жайылтуу, пайдалуу маалымат алмашуу жана коомдук өнүгүүгө салым кошуу үчүн колдонгонду үйрөнүүсү маанилүү. Эгерде мектеп, ата-энелер жана коомчулук биргелешип иш алып барса, социалдык медиа билим берүү жана тарбиялоо жаатында натыйжалуу куралга айланып, окуучулардын ар тараптуу өнүгүшүнө чоң жардам бере алат. [7]

Жыйынтыктап айтканда, социалдык медиа бүгүнкү күндө мектептеги тарбиялык иштердин ажырагыс бөлүгүнө айланып, окуучулардын аң-сезимин калыптандырууда, чыгармачылык жөндөмдөрүн өнүктүрүүдө жана коомдук активдүүлүгүн арттырууда чоң роль ойнойт. Аны туура жана жоопкерчиликтүү пайдалануу аркылуу билим берүү мекемелери заманбап окутуу ыкмаларын өнүктүрүп, окуучуларды жарандык активдүүлүккө тарбиялоого мүмкүнчүлүк алат. Окуучуларга сынчыл ой жүгүртүүнү, маалыматтык коопсуздукту сактоону жана санариптик маданиятты үйрөтүү мектептин тарбия иштеринде приоритеттүү багыттардын бири болушу керек. Ошондой эле, аларды социалдык медиа аркылуу пайдалуу контент түзүүгө, чыгармачылыгын өркүндөтүүгө жана коомго салым кошууга шыктандыруу маанилүү.

Мектеп жетекчилиги, мугалимдер жана ата-энелер социалдык медианын мүмкүнчүлүктөрүн окуучулардын өнүгүүсүнө багыттап, аны билим берүү жана тарбиялоонун натыйжалуу куралы катары пайдаланууну үйрөтүшү зарыл. Окуучуларды жоопкерчиликтүү санариптик жарандыкка үйрөтүү, кибербуллингдин алдын алуу, коомдук пайдалуу долбоорлорго тартуу жана алардын эмоциялык абалын көзөмөлдөө сыяктуу маселелерге өзгөчө көңүл буруу керек. Социалдык медиа мектеп менен ата-энелердин, жалпы коомчулуктун ортосундагы байланышты күчөтүп, билим берүү мекемелерине болгон ишенимди арттырууга шарт түзөт. Эгерде мектеп, ата-энелер жана коомчулук биргеликте иш алып барып, социалдык медианы жоопкерчиликтүү жана максаттуу колдонууга басым жасаса, анда ал билим берүү жана тарбиялоо жаатында күчтүү инструментке айланып, окуучулардын ар тараптуу өнүгүшүнө олуттуу салым кошо алат.

Колдонулган адабияттар:

1. Жумабаева Гүлайым Абдысаматовна- «Тарбиялык процессте окуучулардын көйгөйлөрүн чечүүгө карата класс жетекчилерге жардам» Бишкек – 2019
2. <https://arch.kyrlibnet.kg/uploads/NSUMOUUTOVA2023-2.pdf>
3. <https://eurasia.amnesty.org/wp-content/uploads/2021/07/bookkyr-1.pdf>
4. https://journalist.kg/wp-content/uploads/2017/02/zhurnalistikany_negizderi.pdf
5. <https://mediasabak.org/media/31f54031-1817-41ea-856c-4f3ac770271e.pdf>
6. Дуйшонбаева, А., & Осмонов, Б. (2022). РОЛЬ И МЕСТО СРЕДСТВ МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ В ГРАЖДАНСКОМ ОБЩЕСТВЕ КЫРГЫЗСТАНА. Вестник Ошского государственного педагогического университета имени А.Мырсабекова, 2(2), 38–42. <https://doi.org/10.56122/v2i2.20>
7. Ташматова, В. (2024). ВЛИЯНИЕ ХАРАКТЕРИСТИК РАЗНЫХ ПОКОЛЕНИЙ НА ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС.: Вестник Ошского государственного педагогического университета имени А.Мырсабекова, 1(1(23)). [https://doi.org/10.56122/v1i1\(23\).113](https://doi.org/10.56122/v1i1(23).113)